

Oslo kommune
Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
Akers gata 42
0030 OSLO

Dato: 07.05.2008

Deres ref:
200504909- /IBF

Vår ref (saksnr):
200800776-14

Saksbeh:
Aud Blinge, 23 46 16 26

Arkivkode:
321

HØRINGSUTTALELSE - POLITIATTEST FOR PERSONER SOM SKAL HA OPPGAVER KNYTTET TIL MINDREÅRIGE

Byråden avgir på vegne av Oslo kommune i henhold til delegert myndighet, følgende uttalelse vedrørende forslag om utvidelse av dagens system med politiattester for personer som skal ha oppgaver knyttet til mindreårige:

Utvidelse av dagens system, generelt

Oslo kommune vil først gi noen generelle betraktninger til forslaget om utvidelse av dagens system for politiattester, og deretter gi innspill til forslagene fra departementet der vi har kommentarer.

Oslo kommune mener det er en god ordning å se kravene om politiattester samlet for personer som skal utføre oppgaver overfor barn og unge. Vi vil imidlertid påpeke at det samme kravet burde gjelde for alle som skal utføre oppgaver overfor hjelpetrengende og hjelpeavhengige mennesker, uansett alder. Spesielt vil vi fremhev hensynet til utviklingshemmede, sterkt funksjonshemmede eller eldre skrøpelige personer. Hensynet til beskyttelse for personer i en sårbar situasjon bør være av overordnet betydning. Det samme gjelder behovet for tillit til den som skal utføre hjelp og tjenester. I forhold til frivillig sektor er tros- og livssynssamfunn ikke nevnt. Det må komme med her, idet vi fra ulike saker vet at det forekommer overgrep mot mindreårige også i disse miljøene. Når det gjelder asylmottak ser vi at verger og hjelpeverger for mindreårige asylsøkere ikke er nevnt. Vi er opptatt av de samme krav må stilles til alle som kommer i et tillits- eller ansvarsforhold til mindreårige, spesielt når personer kan komme til å være på tomannshånd med mindreårige eller la dem oppholde seg i deres private hjem. Det må lages klare retningslinjer for når det skal være krav til uttømmede eller begrenset politiattest. Det vil være en svakhet om det skal vurderes i det enkelte tilfelle. Brudd på straffeloven § 201 a (grooming) bør fremkomme av politiattesten.

Oslo kommune slutter seg for øvrig til Datatilsynets uttalelse under høringen om politiattest for helsepersonell: "Datatilsynet viser til at hovedbegrunnelsen for å innføre politiattest for helsepersonell og sosialpersonell, er at man på flere områder krever politiattest fremlagt. En unnlattelse av å kreve politiattest vil dermed kunne tiltrekke seg personer med anmerkninger".

Oslo kommune vil påpeke at hensynet til barn og unge bør være overordnet hensynet til den enkelte voksne persons behov for rehabilitering. Det dreier seg tross alt om et begrenset antall voksne personer som har begått alvorlige straffbare handlinger og hensynet til de mange barn og unge som kan stå i fare for å lide overlast.

Til de enkelte forslagene i høringsnotatet

Det er innkommet høringsuttalelser fra to bydeler, Utdanningsetaten, Barne- og familieetaten og Byrådsavdeling for kultur og utdanning.

Hovedregelen bør være et fortsatt krav til begrenset politiattest for personer som skal ha oppgaver knyttet til mindreårige. Det er imidlertid spørsmål om den begrensede politiattesten, i tillegg til dagens seksuelle overgrep mot barn, bør utvides til å omfatte enkelte seksuelle overgrep mot voksne, grove legemskrenkelses, forsettlig drap, ran, mishandling i nære relasjoner, menneskehandel og narkotikaforbrytelser. I forlengelsen av dette reises spørsmålet om seksuelle overgrep og drap bør vises uten tidsbegrensning, mens de øvrige forholdene bør vises i samsvar med de begrensninger som følger av strafferegistreringsloven § 6.

Dagens bruk av begrenset politiattest bør utvides til å omfatte enkelte seksuelle overgrep mot voksne, grove legemskrenkelses, forsettlig drap, mishandling i nære relasjoner, menneskehandel, grooming og narkotikaforbrytelser. Seksuelle overgrep og drap bør vises uten tidsbegrensning, mens de øvrige forholdene bør vises i samsvar med de begrensninger som følger av strafferegistreringsloven § 6. Det er særlig viktig at de som arbeider med barn og voksne avstår fra bruk av narkotika. Tidsbegrensningen på to år i politiattesten vurderes som noe kort.

Om det overfor personer som etter tillatelse eller godkjenning fra myndighetene over tid eller jevnlig skal ha heldøgns omsorgsansvar for mindreårige i sitt private hjem, bør være et krav om uttømmende politiattest

Det skal være krav om uttømmende politiattest for personer med heldøgns omsorgsansvar for mindreårige i sitt private hjem. I tillegg til at barnet eller ungdommen er i en sårbar situasjon skal den ansatte være et foregangseksempel for barnet. Det bør være adgang til å kreve fornyet politiattest med visse tidsintervaller mens en ansatt innehar stillingen, for eksempel hvert tredje år. Dagens regelverk fanger ikke opp situasjoner hvor en ansatt begår kriminalitet underveis i ansettelsesperioden. Dette bør også gjelde personer som ble ansatt før bestemmelsen i sosialtjenesteloven § 8-10 ble tilføyd ved lov 22. desember 2006 nr. 100, i kraft 1. april 2007. Adgang til å kreve fornyet politiattest bør kunne gjelde overfor andre ansatte enn dem som har heldøgns omsorgsansvar for mindreårige i sine private hjem.

Om personer med anmerkninger knytter til seksuelle overgrep ikke skal få adgang til å ha oppgaver overfor mindreårige

Konsekvensen av anmerkninger knyttet til seksuelle overgrep bør være utelukkelse av ansettelse i alle stillinger som har med barn og unge å gjøre, dvs. i skolen, herunder videregående skole og skolefritidsordning, universitet og høgskole, barnehage, barnevern, helse- og sosialtjeneste, asylmottak, frivillig sektor, herunder tros- og livssynssamfunn. Tilsvarende bør gjelde forhold der personer har oppgaver som innebærer direkte kontakt eller samvær med mindreårige.

Om det bør avgjøres særskilt på hvert enkelt område hvorvidt konsekvensene av anmerkninger om andre forhold enn seksuelle overgrep skal være et forbud mot å ha

oppgaver overfor mindreårige, eller om det skal bero på en konkret vurdering fra arbeidsgivers/oppdragsgivers side

Det bør stilles opp klare retningslinjer for når det skal forevises begrenset politiattest eller når det er krav til uttømmende politiattest og hvilke konsekvenser som følger av anmerkninger i disse. Det bør imidlertid åpnes adgang for en konkret vurdering fra arbeidsgivers side i tvilstilfelle. Dette bør begrunnes særskilt fra arbeidsgivers side.

Avslutningsvis vil Oslo kommune stille spørsmål ved hvorvidt forevist politiattest skal makuleres eller oppbevares i ansettelsessaker. Det kan være en fordel med oppbevaring av politiattester og at det gjøres likt og på betryggende måte i alle tjenester overfor mindreårige. Slik oppbevaring kan være viktig i tilfeller der et barn er blitt forulempet og skadevirkninger gjør seg gjeldende etter noen år. Det samme gjelder dersom et arbeidssted blir kontaktet og konfrontert med om politiattest ble fremskaffet og om den inneholdt anmerkninger.

Med vennlig hilsen

Björg Månum Andersson
kommunaldirektør

Nina Backer-Røed
oppvekstsjef

Godkjent og ekspedert elektronisk

Kopi til: Kom.dir.BLA,Byrådets ktr.